

ВЗЛАЗИ
УТОРНИКОМ
И
СУБОТОМ
УРЕДНИШТВО И АДМИНИ-
СТРАЦИЈА Негомеца Бр. 21
— КОТЕЛ „ИМПЕРИЈАЛ“ —
ЦЕТИЊЕ

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

УРЕЂУЈЕ ОДБОР
УКЛОПИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ
ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА
БРОЈ 64
ПРЕТПЛАТА:
МЕСЕЧНО ЛИ. 8.—
ПОЈЕДИНИ БРОЈ ЛИ. 1.—

ЛИСТ ЗА НАЦИОНАЛНУ ПОЛИТИКУ, КЊИЖЕВНОСТ И ПРИВРЕДУ

Само са млађинама...

Природа се посматрала да одреди
ранице умне и физичке способност
сваког човека. Преко Ших храница човек
опада и вене, као сваки живи створ
и свака биљка. Сиварахлачка човеција
мој расте или опада уредом са фи-
зичком снагом. Умна снага појединца
у високим годинама, — и восте одавана
физичке снаге, — није природно право
за сваког појединца. То је субјективна
особина и природни дар појединца,
исузвано надарених.

Животна школа сиваријих људи може
се употребити добро и корисно само
као савјештована а рижетко као водећа.
Народни дословни морају се свршавати
у дан и ноћ једнако, — во сваком
премцу и у свакој савјештовани. Рачунаши
са шим да им је воља добро работоскоп;
је ли ручно, вечаеро и добро спавао; да
ли је уморан или болестан од рече,
ушјасица или сиварахе мрзовале —
значи иста ствар што и сигуран не-
свијех. Мора се рачунаши и са болесном
амбицијом сивараца ко, у својој не-
моћи, са завшћу гледају на животи
и снагу, које протрес и грчевито се
хватају за прошлост, — из сивараха да
не буду бољашти у архиву, заборањени
и претежени!

Старице морамо пошоваши и омо-
ућујши им заслужни мир во сваку
цијену, — али водство предаши у руке
млађинама. Сиварији савјештовачи може
биши добар и корисан само она, ако
је свој животи провео на конструиш-
ном и корисном раду, у Шихом по-
родичном и друштвеном животи. Ако је
дак савјештовачи војисао своје нерве
у различит пољашњим смјелуцима,
експерименту и пречешто јавој бољи,
— он је једноставан, злобан и востиса-
ше према шоме шившан и ованс во
друштвени организам, као сваки кли-
чиноша.

Неколико десетина кишњасиш рече-
ница које, нестим онављањем, постају
буљшаве, — не свршавају народни повоо.
Враћаши животици шок на Волану
шачку, зове се назаднаштво, коме дан-
ас не следује ни последњи идешти.
Плакаши над прошлосту а завршаваши
очи пред будућносту, — значи ошш-
ство здраве памети и сваке животи-
сне за крчење нових пуштва.

На крми народног брода нама су
дошорене младе, снажне и сивурне
силе, здорови инстинкти и изводених
нерва. Такве снаге, осјечене једном
једином бојом, које зове народна, —
прошевше народни брод, и во највећој
ури, у мирно и шихо ирившанишше.

Људи испрошених и слабих нерва,
у шешкој зашари и жежи, лако следу-
ју фашагорнати, која их завера и од-
неде право у вушшћу, да никада више
не пронају пушта, него шомо беси-
мољно скадају.

Газши во земљи здравој, чврстој и
сивурној. Гледаши у очи сиварности
онакој каква је, без слузија и завера-
вана. Пошоваши прошлост и заидши
болу будућности на здравим темелјима.
Одржи се лично добра, ради ошшети
добра, — шешма је сваког блемешног
човека, јер појединци одлазе а народ
остаје, да во Нветому:

Покочења дјела суде,
Што је чије дају свијеме;
На Борсе, Букашије,
Ошта гран ваташе!

Само са млађинама, — у болу
будућности!

УСПЈЕСИ ОСОВИНСКИХ СНАГА

Осовинске трупе заузеле су утврђене положаје
око Марса Матруха и ушле у град

јуче — 29 јуна — ушле су
победоносне осовинске трупе
у Марса Матрух и заузеле све
утврђене положаје око града.
Том пригодом пало је у руке
осовинских јединица више хи-
љада заробљеника и велика
количина ратног материјала.

Њемачко-италијанске трупе,
које су, већ прејучер, за-
обљанским путем сишле до
обалске цесте што води према
Египту и ту прекинуле једину
сјеверо-афричку жељезницу
што се спајаља Марса Матрух
са Александријом — настав-
љају своје победоносно на-
дирање према Истоку.

Марса Матрух је 300 км. удаљен
од либијско-египатске границе, а од
јека дијели пуштина, коју су већ сада
осовинске трупе превалиле у нечу-
веном лету.

НАЦИОНАЛНА БИБЛИОТЕКА

Последња глава осовинске једи-
нице су зашле дубоко у египатску
територију, прогнаних велику коли-
чину савојског ратног материјала и
оружја, које она сада користе у по-
бедоносној потери за прегажењем
непријатељем. Чак и заробљена непри-
јатељска борна кола енглеског, а по-
највише сјеверо-америкашког типа и
фабрикације, употребљена су — како
се сазнаје преко Лисабона — од осо-
винских војника у офанзивне сврхе.

Током потере 27 овог месеца осо-
винске су јединице заобиле Марса
Матрух и напредовале у југоисточном
правцу, те су стигле до обалске цесте
на 30 км. источно од споменутог утвр-
ђења непријатељског уршита. Број
заробљеника у сталном је порасту, а
плићен такође. Команда осовинских
трупа још није у могућности да тачно
соопшти опсег плићена.

Истог дана у огорченим зрачним бор-
бама Британија су изгубили 44 апарата.

Опште напредовање упорно се на-
ставља, не дајући непријатељу никакву
могућност реорганизације.

Средоземно море

Послије поморског пораза што су
Британија претрпили последњих дана
у Средоземном мору, опажа се то-
тални застој сваке енглеске повлибе
по њему, пошто је добивена лежица
још једном потврдила да је тај пут
врло опасан и да на њему има исклу-
чиво право само Италија, за коју Ме-
дитеран не претставља, као за Енгле-
ску, само пролазни пут, него и витал-
ни простор, где се обавља најважнији
део њеног поморског живота. У источ-
ном дијелу Средоземног мора торпе-
довали су италијански авиони један
непријатељски брод од 5.000 тона,
који је пливно под јаком пратњом.

Острво Малта постојано је бомбар-
довано од стране Осовинске авиације,
која постепено разара утврђења и по-
стројења појединих његових лука.

Источни фронт

Борбе око Харкова

Југоисточно од Харкова од 22 јуна
у току је акција уништавања неприја-
тељских снага. Запосједнуто је 118
утврда, а заробљено огромни ратни пли-
ћен. Непријатељски притивнади су
сломиени. На Волховском фронту ра-
зобјена је једна непријатељска група
која је била окољена, и њено уни-
штење је неминуовно и сигурно. Изме-
ђу 12 и 22 јуна изгубило је совјетско
ваздухопловство 428 авиона, од којих
је 375 оборено у ваздушним двобојима,
73 од протуавионске артиљерије, 9
акцијом копнене војске, док су прео-
стали уништени на терену по разним
аеродромима. У истом размаку време-
на изгубили су њемци на источном
фронту укупно 41 авион.

Борбе око Севастопоља

Њемачка и руске трупе освојиле
су неке од обала које су се
водиле извјештају оних око Севастопо-
ља, које се пројектисале и скопале у камену.
Осовинске снаге и нова гвезда
отпорно подишћу у густом дрвљу.
Ваздухотројство је севастополским
водама послало један контраторпеду,
и једну подморницу. На Керчкој
превлади је ветром обалске одбране
следила једна италијанска покушај
искрцавања у близини Бродова, прије
него што су ови стигли до обале. На
југоисточном источном фронту од-
бијена је једна италијанска формација не-
пријатељске нападе изведене уз претхо-
дну акцију бацача бомби.

Током борби које су се одиграле на
Керчком полуострву заробљено је до
26 овог месеца 38.000 војника, 160
борних кола, 320 топова и велика ко-
личина другог ратног материјала.

Акција уништавања наставља се
свом жестином.

Крвави исток

Јапанске трупе су запосјеле једну
ванредно важну непријатељску базу
у провинцији Шанси. Друге јапанске
јединице запосјеле су сједиште 27 Ки-
неске армије.

У вези са операцијама јапанских
трупа у Сјеверној Кини, дао је шеф
јапанске оружане силе која оперише
у тој зони слиједећу изјаву:

Операције јапанских трупа извршене
су у Сјеверној Кини током априла,
маја и јуна у четири маха. Досад су
установљени следиће ратни резулта-
ти: пало је 24024 непријатељских вој-
ника, ухањено 7411 заробљеника, за-
робљено 16309 пушака, 266 мазера,
75 тешких мицралеза и 182 лака.

Два италијанска генерала храбро пала на Либијском фронту

На египатском ратишту пали су у
јутро 26 јуна на пољу чести командан-
та једног аријског корпуса генерал
Еторе Балдасаре и генерал Гвидо
Пајачена.

Нова јапанска искирцавања

Јапанске трупе искирцае у Раучноу
спомиле су непријатељски отпор и пот-
пуно запосјеле град.

Задачи данашње омладине

До овога рата, ми смо у Црној Гори
имали три неједнака типа омладине,
развијена по својим духовним сте-
љењима. Најможебројнија је била
она омладина, која је панула под ути-
цај марксистичке пропаганде. Они су
последњих година успјели да печат
своје идеологије утисну црногорској
омладини и то не само школованој и
политикованој, него и оној нешко-
лованој. Последњие њиховог рада и
тежини изашле су на површину у свој
својој битности.

Друга група омладине остала је
бевбојна и безначајна за живот на-
родни. То је тип оне омладине која је
скочила из примитивног живота у кул-
турни. Она је остала дезинтересова-
на за онај стварни живот и хтејла да
игра синове велике госпде. То су
обично била дјеца чиновника или мало
имуњих људи. Са презором су гле-
дали на све што је старо и немодерно.
Школе играња, чајанке, састанци, ужи-
вања и имитирања, „покондирења“ по-
стала су начела ове омладине, чији је
често био говор и тон говор најерно
укупно најерно да би изгледали „мо-
дернији“.

Остаје најпослије трећи тип омла-
дине, који можемо назвати национални.
Национална омладина, иако мањброј-
на, ухватила се у комуца са безоб-
зирним комунизмом. Њој је породица
успјела да улије одлике наше народне
душе, јер школа у томе погледу, може
се рећи, није ништа допринијела; на-
против, била је против ње и свјесно
иже несвесно помагала је ону прву
групу. Кроз муца искушења пролази-
ла је ова група, наоружана национал-
но-трагичним и убујењем. У школи
бојоткована од ученика комуниста,
на улици изазивана и физички напа-
дена, у друштво омањовањана и
клеветана, она је са тешкоћама кри-
ла себи пут и чинила своју вољу.

Поставља се питање, који је од ова
три правца најправилнији и највише
одговара интересима наше народне
будућности? Правац прве групе не
можемо примити, јер се на своме испи-
ту показао лош. У својој раду дошло
је Црној Гори зато како њега није за-
биљежио ниједан хронограф наше
прошлости. Он је носни и подражавао
туђих идеја, које немају ничега зајед-
ничког са народним судбинским стре-
љењима. — Не можемо усвојити ни
онај други — бонивањан, мондески,
зато што је он бевживотан, бевзража-
јан, блавизан. Њега у строгом сми-
слу ријечи не би ни могли окаркте-
рирати као правац, пошто сваки дру-
штвени правац иступа по одређеним
начелима. Ни у једном народу овај
тип омладине није могао одиграи ни-
какву позитивну улогу, јер је сам по
себи био духовно слаб да покаже
животни напредак.

Остаје једино као сигуран правац
онај трећи — национални. Овими пра-
вцем су ишли сви велики људи — на-
рзати претставници — нашега народа.
У народној души, у основним одре-
бама свога народнога генија, омладина
свакога народа, па и наша, треба да
тражи животни путоказ. Зар смије на-
шу омладину одушељавати „проле-
терска етика“ Маркса, Енгелса, Кауц-
ког и др., чија имена наш човек не
зна тачно изговорити, поред наших
народних умовторина, поред „Горског
вијећа“ и „Примерија човства и јуна-
штва“? Зар је баш нашој генерацији
душевно (како мисле марксисте) да
огласи заблудом и ликвидира све што

— Наставак на 2-ој страни —

Дужност интелектуалаца

Сједница Ширег одбора Националног покрета на Цетињу

Сада, када су у Црној Гори готово завршене борбе против народних отпадника — партизана, настаје ера материјалне и духовне обнове нашег свијета.

За несрећу коју је претрпело наш народ готово сваки појединац носи као и мало одговорности, ако и мало кривице. Народни интелектуалци. Да смо у своје вријеме предузимали све што је било потребно да се народ отворе испод кобног утицаја мрачних сила, које су се биле увукле у његов живот и гризле га, народ би у судбоносном часу био прибран и спреман да се одупре злу и да савлада своје кривице.

Зато са висине стеченог искуства, крљу плаћеног, бацајући осврт на скору и даљу немилу прошлост, имамо да извучемо поуке за нашу садашњину и за нашу будућност. Искуство нас учи да морамо настојати да очувамо духовно јединство у народу против свих покушаја да се оно уздрма, а тако исто морамо свој народ упутити јединим правим путем духовног и материјалног развијања.

Последњих година по нашим селима била се расијетала једна мрачна, не-народна пропаганда, чије плодове смо досад у срви побирали. Учитељи и свештеници, ти први интелектуални радници у широким масама, били су великим дијелом пренебрегли своју дужност, заборавили се и препустили васпитање народнога подматка безобирним агентима комунистичким и дефетистичким. Национални просвјетитељски рад у народу, уколико је вођен, био је рђаво заснован, недо-вољно смислен и слабо ефикасан, и то највише због тога што су се и тамо биле увукле мрачне силе, које су, под фирмом национализма, разарале, тровале и ровиле народну душу. Јасно је да и просвјетитељски кадар на селу није био довољно оспособљен за своје високе дужности. Меркантилистички дух је био овладао добрим бројем тих просвјетитеља, ти им је поманјкала потребна идејистичка жар да се потпуно посвете народном послу. Интелектуалци на вароши, они са дипломама

јачим и вишим него што су дипломе учитељска и свештеничка, нијесу ни зачували у селу да шире знање и просвјету, осим случаја ако кад покоји оде у село да води партиску пропаганду или агитацију, од чега је народ имао суву шетњу.

Да наведемо овдје случај са сеоским књижицама — библиотекама.

Ивијесна села су одавно имала своје библиотеке, из којих су селаци узимали корисне књиге за читање. Предат је вођена акција да се у свима селима гдје постоје школе створе народне књижице. Та је акција имала прилично успеха. Књижице су осниване, прибављане су књиге, а људи који знају цијенити просвјету прилагодни су књижицама своје књиге као поклоне. Баш у томе комплетирају књижица у више случајева огледало се један велики немар, да не речемо још да намјера оних који су га изводили: наиме, није се гледало довољно на природу и садржину књига које су уношене у књижице. Исто тако није се пазило ни при издавању књига на читање. Антинародна пропаганда је, као и другде, искористила ову прилику, па је у књижице утврала отровну литературу, а њени епигони, запослени по књижицама, давали су ту и такву литературу на читање народу, народ којој омладици, која се због тога рђаво образовала и васпитавала. Било је случајева да се у библиотечке управе упуку комунисти, који су од библиотечких просторија створили зборишта за своје идејомишљенике, а библиотечким књигама вршили опасну пропаганду. Нажалост, нико томе није стајао на путу.

Више него кад прије, данас се мора повести рачун о народном просвјетном и једном политичком раду. Народни треба да се народно оспособљава, у првом реду она селачка (пошто се завршава већ постојеће велике старе) прикврати и отргне од старих кобних утицаја и да се привде систематском образовању и васпитању националном. У томе циљу на селу интелектуалци који живе на селу, као учитељи и свештеници, него и варошка интелегенција требају да се баци на посао: наше село их очекује; њега треба просвјетити; у њему треба развити предраду и забудле посједне од народних злотвора; у њему треба развити вољу за живот и рад и подићи његову вјеру у бољу сутрашњину. Необично је много потребно да се ревидирају сеоске књижице, уколико их је остало послје ових несрећа, да се из њих отргне све оне штетне и отровне књиге, или, боље, да се настоји да се такве књиге не дају свијету на читање.

Дужности интелектуалаца су велике и многобројне. Они сада, у послу народне обнове, не смију остати по страни, јер би то значило дезертерство и издају свога народа у вријеме када се он налази у тежким приликама своје историје и када га је, због тога, нужно подупријети, окријепити и окружити. Нека данас буде девиза свима интелектуалцима: Назад у народ! Наравно, оним правим интелектуалцима народним, националним, а са аналцимама уколико ће се систематски рашиштити губом се досад није рачистило.

Се љ а ц и,

Оправљајте своје порушене куће и станове и таквим средствима којима располажете, јер је боље имати и сувозидину или дашчару него чекачи — на палату. Помозите један другога путем мобе и тражите потпору од најближе власти.

Будите опрезни према разним протувама, које проносе лажне вијести стране пропаганде.

Прекјуче је на Цетињу одржана сједница ширег одбора национ. покрета, на којој је претседник одбора Ђенерал Г. Благо Ђукановић изнио у кратким потеговима рад националног покрета од његове појаве, па све до сада.

Истицући велике и тешке напоре са којима су имали да се боре команданти националних трупа и истицући њихову жртвованост на угушењу комунистичке револуције, изразио је своје дивљење и признање командантима, њиховим официрима и свима потчињеним трупама, које су овако дивно и величанствено извршиле своју свету дужност према својој нарави. Своју топу благодарност изразио је и свима осталим националистима, који су на ма који начин допринјели да се олакша угушење ове страшне појаве, од које се трови читава културно човјечанство.

Црна Гора, та некада најславнија државица свијета, стајала је пред једном страшном дилемом: или да буде презрена од свакога, или да осправада наде које је у њу полагао Српски народ. Сјесни потомици бесмртних великана изабраше прави пут и мушким ударом, само њима својственим, да кратко вријеме забацише главно и неуверљиво царство разбојничке владавине, које је управљало 10 месеци са најпаљеним народом у Црној Гори.

Масовно развијање комунистичког покрета завршено је. Они су фронтално развијени, али је страшна идеја разорног сјемења комунистичке идеологије остала видног трага, не само на мјестима где се налази Црна Гора, већ и у сједишњим сила и добар дио српског срца. Овај феномен, рекао је Ђенерал, није само у потпуно неуверљиво, него и мора се степену безбедности, која се постигнуће, а не само у овом походу, које комунисти и њихови повољни пораз изводе, невјероватно је великих размера и најзато налази јаку подршку још и сада у народу, коме је кроз 10 месеци Црне Горе извршено толико поремећаја, који су га толико ошамућали, да овај још не може да се истргне из њихових руку. Жасно се плаћу да нећу бити у стању да кога од ових вршњака толико их је обесхрабрио, да не могу доћи до убјеђена, да се комунистичка владавина неће обновити; а онда, што их чека?

Да би се ово ало сузбило, народ осеовитио и није забудле извао, као и да би се он оваких и сличних владавина убудуће сачувао, неопходно је потребно било, да се формирају летети одреди, који ће прогонити остатке комунистичких организација, који још нијесу развијени, и да се организује сигурна и јака полиција од најбољих и најспособнијих жандармеријских официра, командира станица и бивших жандара, а која би се допунила са најбољим националистима, који су својим радом дали видног доказа своје националне свијести и безкомпромисне борбе противу шумских разбојника.

Поред овога указала се потреба и за организовањем народне милиције по општинама, као и евентуално по мојим полицији и лететим одредима, а тако исто и за одржавање сигурности својбрајта.

По свему овоме поведени су разговори са Ђ. Е. Гувернером Црне Горе, који је дао видног доказа своје добре воље и високе наклоности према народу Црне Горе, да се овако на добро народа спроведе организација у цијело.

Госп. Ђукановић је даље нагласио, да тежки данн који наступају, ако се рат ускоро не заврши, пријете једном страшном катастрофом, а то је унирање опустошеног народа од глади. Због разорне и протугароде комунистичке акције нијесу се могла сва поља обрадити, а велики број стоке, који је био једини извор народног богатства, опљачкан је од стране комуниста.

„Морам бити свјесни, рекао је Ђенерал госп. Ђукановић, да нам је једино

и света дужност, да уложимо све своје напоре на спасавање нашег пострадалог народа. Политика нас у нашем раду не смије да руководи. Лични интереси морају се заборавити, као и свака жеља за власт и материјалну награду. Све раније рамирине и мржње морају да се забораве. Сви смо једнога, а један за све, а сви заједно за добро народа, мора да буде девиза, свакога онога коме добро народа лежи на срцу. Нико не смије ни помислити, а некамо изговорити и покушати на каква мјубусобни сукоб, јер би то било не само ката-строфа, већ и формална гробница цијелога нашег народа. Не заборавите, да би се комунисти и сви разорни елементи, не само у земљи већ и ван не томе ненамјеро обрадовали и искористили нашу несрећу. Слога и братска љубав мора да провјејавта међу нама и тек тада ћемо се сачувати од свих недаћа и спасити оно што се може спасити од овог жало-сног и напашеног народа.“ У то ме ђен. Г. Ђукановић је поздравно збор и замолио присутне на једнодушну и искрену сарадњу.

Послје овога Г. Ђукановић је бурно поздрављен и даго му је пуно повјерење за вођење даље акције.

Савјесни и повртљиви рад Г. Армандо Пенина

Г. пор. ник. асп. Армандо Пенино, који је претуго вођење цијелих послова у Андријевици, испаше се као свешто пријатељ у браво, ефикасно и пожртвованом похваљујући од сваког догађаја, како год прво шемкина околности.

Поред ивијаненог рада у изданима помоћи националистима да се крају поврати ред и мир и да се ослободи од апархиде, Г. Пенино је претуго пријатељ у Менина на српско-шумски фронт и присиљено подкову брава за најближе и збривањем око 8000 чланова изабеглихцих шорацина. Претуго је старане за управу свих основних школа у својим крајевима, које су биле ратом и од неогворних лица ошамућене. Сипара се за омогућавање и набијења ученика за школску децу. Као стичућа за поповраћање и економично у сваким крајевима, као је читавом срезу цијелога уштвања и очигледним пријемима показва како се обрадује земља, уређује површнице, башче, воће, сачувајући свакога и околности. Је да свако школо добро буде засајено и даље је милина вијешки могола настаје овом срезу, како су уређена и засајена. Сваки пријемник доко је сјеме не само жидарити, већ и подијати. Поред ове воље, која је једна од старане Црногорског Гувернера, није и сам на својих и др. срствана навањено и подијелено не само угледним пријемницима већ и најсиромашнијим.

Извирило је набавку лекова за стоку и сузбијење сачињих болести, ма да овај срет нема свога вештерина ни до данас! Можда једина у Црној Гори, прва је народно-цетињско-семељна болница, која је једна од старане намирнице становништва. Ова болница најде се сачињено, број, ефикасно и одређено вријеме свакој породици, што је јединствен пријем и да сваку похваљу.

Наравно је анаграф који до сада није допунјено ни у једном срезу Ц. Горе. Човјек који не зна да какав, за разлози, па икде или, па и на туршину (кад), већ једино на рад, неуморно, пожртвовано и свемогуће, да се свако могола села среза андрјевичког, ма да лично не повојемо и никада га нијесмо вијели, али по његову раду, по ономе што смо чули иша, као сачувајући свакога и прво високо-културног човјеку и немару пријемца за сваки наредни похваљу, ми се његова пословна дјелом и високо цијенјемо. Цијенјемо јер он цијенјемо како му је сваког брата, пошаним најспиритом. Код њега нема прошејке, нема иптервенције, сеп су му дрази и милин који су пошени, који раде, на друшћу мао СРП, нарочито међу најближецима на Мешохије, Плава, Гусиња. Моголе учинјеле је уштедило, моголамо створе све жале-сине, моголе биједне, нарочито и прво цијенјемо, моголамо како му је сваког брата. Човјек створ према кривицама, а правичан према свакога, мора бити ошљен и поштован од сваког.

Баво међу многим, нашим пријемцима, назова не дјела оставио као шрапан и свешто пријем и она, када Италјанима науспе нашу земљу, ошадне рад, шуд и пожртвовање своје воље, функционера међу нама, свешто као леваго подлика.

Ламски

Наша је света дужност, да помогнемо породице националних бораца.

— Наставак са 1-ве стране —

су наше претходне генерације за свето и честито држале? Нико поштен не би се јавио за таквог извршиоца.

Истина, омладина је свуда и свјегда тежила ведрости будућности. Зато омладина неспорно мора и треба да носи собом извјесни дух препорода, али тај дух не смије стрчати и губити се на странштину, далеко од своје матице — народне душе. Да је то погубно показала је комунистичка омладина, која није хтјела да зна за народну душу и суврала се без повратка у провалују. Међутим, националисти, мако малобројнији, показали су своју непосредну блискост захтевима свога народа, јер претходно послушаше глас своје земље.

Велики и тежки задаци се данас јављају пред националном омладином Црне Горе да, покретана огромном снагом љубави, буде градоно и покретач жавота. Њу не смију руководити ни идеја индивидуализма, нити материјализма, нити капитализма, нити комунизма, него једна органска идеја по којој срећа заједнице ствара и личну срећу јединке. Народи који су нашили већ свој пут и отресли се индивидуалистичке мисли, насили су га само преко органске мисли, дирговане захтевима свога раснога духа.

У своме похваљују омладина мора тежити за богатством и пуноћом живота, па отуда у своме раду мора се руководити баналношћу у постигнућу среће своје земље. — Мисао органска, која руководи омладином других народа, није нађена у књигама, већ у самој народној души. Отуда и наша омладина у својим идеалним тежњама може једино испунити свој задатак, ако буде имала довољно духовне снаге да разумије глас своје народне душе.

В. Ва.

Комунизам је уношен у народ преко интелектуалаца

Комунизам у Црној Гори пропагандан је у име селска и радника, у име такваног „радног народа“. Његови пропагатори хтели су да се прикажу као некакви трибуни, као некакви носиоци народног расположења, народних тежњи, снова, схватања и стремљења. Међутим, комунизам није потекао од „радног народа“, већ је он засвим другог порijekла. Он је потекао од интелектуалаца и квази-интелектуалаца, од професора, уџбеничких студента, гимназијалаца, адвоката.

Једном ријечју он је у првом реду потекао од просјетје. Али треба знати да случајно није дошло то што су интелектуалци били носиоци комунизма у Црној Гори, па и у својој југославији. То је дошло из овог разлога.

У свакој културној земљи интелектуалци воде прву ријеч. Они су народни вођи. Они су носиоци целокупног духовног, моралног, културног, националног и политичког живота своје отаџбине, и то нарочито онда кад су, својом психом, својим мислима и осјећањима, својим тежњама и жељама, чврсто везани за душу свога народа, нараве ако су дубоко саживљени с њиме, ако осјећају све његове болове, радости и страсти. Они својом ауторитетом јако утичу на формирање његовог расположења, на одређивање правца његове политике, на стварање јавног мњења. Они све своје знање, све своје интелектуалне и моралне снаге, сав свој патриотизам стављају у службу свога народа. Они теже да га духовно подигну, да просветом прошире хоризонт његовог сазнања, да га културом оплемене, да му својом радом створе што лепши будућност, да га уведу у коло најсрећнијих нација. Како је комунистичка пропаганда била свјесна да интелектуалци стоје на челу своје доминације, то је она свим силама своје развојне моћи настојавала да их придобие, да их стави под окриље свога утицаја, да их претвори у своје агенте, те да тако помоћу њих придобие и њихов народ. И заиста она је успјела на придобијању наших интелектуалаца, наше школоване и недоучене омладине, и преко ње је радила на разарању и абривавању наше националне свјесности, културе, вјере, морала, храбрости, јунаштва, обичаја и традиција, на разарању свега онога што је наш народ чинило посебним народом, што му је давало битне одлике, што га нарочито карактерисало, што му је одређивало самобитно мјесто у историји човјечанства.

Тако, комунистичка пропаганда својим циљем, прво је захватила наше школоване људе, па тек онда преко њих, под њиховим кобним утицајем, наш грађански и сеоски staleж.

Комунистичка пропаганда била је ставила себи у задатак да се сви они интелектуалци, које она придобие, проглашавају ништа мање него за фењалине људе, да би на тај начин, као људи великог ауторитета, могли што више ширити комунизам, да би се тако свака њихова ријеч сматрала као света, а то све с циљем да им противници, антикомунисти, не би могли оповијати ријече. Док, међутим, она је радила да се проглашавају за велике, за младице, за људе са навадином, астарелним појмовима сви они интелектуалци које она није могла да придобие, сви они који су остали вјерни националној мисли, они који су живјели духом предака, својом историјом, својим традицијама, својим вјековним моралним схватањима. Она је тежила да се проглашавају таквим да они, будући лишени ауторитета, не би могли ни мало утицати на народ, заправо да они не би били у могућности да сувабију комунистичку политику, већ да би се она, поред њих, слободно проповијдала. Отуда сви комунисти у нашој земљи били су проглашени ван наредне, далековиде, идеалне људе, што је и омогућавало њихов велики утицај на наш народ, а сви националисти били су сматрани као људи са већ давом прохивљеним појмовима, те то мишље-

ње није им ни дозвољавало да шире националне идеје, а да сувабијају и угушују комунистичке. То мишљење било је камен њиховог спотицања. Оно је сувабијало сваки њихов утицај, почело сваку акцију и допринијело је да су се они држали по страни од свега Народа, да су били потпуно усамљени. А то усамљење давала је могућност комунистима да слободно врше своју пропаганду, да се само њихова ријеч чује, да се само она усваја, да само она има утицаја.

Као што видимо, комунистичка пропаганда најпрвије је узхватила у своје мреже интелектуалце и преко њих, помоћу њиховог деструктивног рада, послала своје отровано сјеме у нашем народу. А да би то сјање било што плодоносније, она је своје присталице проглашавала за духовну елиту, за слободоумне и дубокоумне људе, за ствароце напретка, за визионаре срећне будућности. Док је, муђутим, све националисте наизвала мрчавцима, навазљацима, реакционарима, а то са намјером да би им онемогућила сваки утицај на наш народ, заправо да они, због недостатка ауторитета, не би могли ни ширити своје идеје ни сувабијати комунистичке.

А. И.

МАЛИ ОГЛАСИ

Изгубио сам савјесноснаства V и VI разреда издат од погоричке гимназије шк 1939/40 и 1940/41 год. те их ови оглашава за неважећа.

Голубовић, 21-VI-1942 год.
2-3 Гавро Калуберовић, Ђак VII раз.

Моју легитимацију издату од стране Општине цетинске под број 4286 изгубио сам те је ови оглашава за неважећу.

2-3 Михаило Ј. Поповаћ

Моја жена Андрија Милутиновић је 1941. године и отишла са партизанским у партију.

Народни јунак Милош Радивојевић је 1941. године и отиша са партизанским одредом, а за њега евентуално задужење не одговара.

Цетиње, 30 јуна 1942 год.
2-3 Васо Радивојевић, на Цетиња

Моју легитимацију издату од стране општине цетинске под бр. 2586 изгубио сам, те је ови путем оглашава за неважећу.

3-3 Војо Радуловић

Моју легитимацију издату од стране Општине цетинске под број 734 изгубио сам, те је ови оглашава за неважећу.

3-3 БЛАЖО М. БУРКОВИЋ
оубар из Цетиња

Моју легитимацију издату од стране Општине цетинске под број 1722 изгубио сам, те је ови оглашава за неважећу.

3-3 ВУКАШИН ПАВЛИЧИЋ
инспектор поште у Цетињу

Моју легитимацију издату од стране Општине цетинске под број 3319 изгубио сам, те је ови оглашава за неважећу.

3-3 ЛУШАН Ф. МАРТИНОВИЋ

Моју закониту жеву Ању Кокла, рођену Лутићу из села Погора (Дрвинца), која је одбегла од мене и са собом поведла ми синца Јелена, позива да се у року од два мјесецата врати на продужење брачног живота. У противном мсту не одговара за своју жеву и за њега друге не одговара.

Никшић, 8 јуна 1942 год.
2-3 НИКОЛА Ш. КОКОЉ
кафеџија из Никшића

Моја жена Милица Ивановић, која је изгубила мене и ишло 4 малолетне дјеце, није се вратила на мој позив, те од данас престаје бити моја жена, и не одговара за никакве друге које би отсад учинила.

3-3 ЉУБО ИВАНОВИЋ

Изгубио сам моју ташу са легитимацијом бр. 2112, те је ови објављујем за неважећу.

3-3 МИЛИЦА М. ДРЕЉУН

Своју личну легитимацију бр. 147 од 7 12 1941-XX године, издату од стране Општине цетинске, изгубио сам, те је ови путем оглашава за неважећу.

3-3 ПЕРО А. ПЕЈОВИЋ

УЗРОК ДАНАШЊЕ БОЛЕСТИ

Доживјели смо катастрофу какву још нико доживио није; доживјели смо и разочарење у младу нашу — омладину, али још није сви свјесни зашто је ова истина тако кобна и гдје је њен узрок.

Не желимо више али, па нам је потребно на вријеме обратити пажњу на васпитање и образовање нових људи, здравца тијела и здраве душе, који ће бити продужници нашега живота и рада по оној Народној „на млађима свијет остаје“. Ако хоћемо и сматрамо за потребно да у дјетету видимо само добре особине — наклоности, које ће касније повољно утицати на његово духовно развиће, потребно нам је из наше околине, односно из околине дјетета уклоњити све оно што може штетно утицати на његово развиће и његово васпитање. Да би дјетету довели у погодну средину, требало би велики број дјеце одузети од родитеља, пошто је извјестан број неспособан и невјешт њеном васпитавању. Али ту морамо наћи на једну велику тешкоћу, зато што за тај посао имамо врло мали број васпитача као и васпитних домова, и заиста мали је број људи који су се и најмање спремали за образовање дјеце.

Када се дјетета разболи, траже се старије жене и питају за савјете, а све о томе ништа не знају, али „милу искуства“ само какво? Па варшима што се тиче тјелесног образовања, мало је боље. Ту су лекари, а у неким мјестима постоје и дјечји домови. Настаје питање ко је васпитачао и ко на жалост васпитава и сада велики број наше омладине? Васпитача је мали број, а у њима је дјечјих домова. Најдјељнији су од дјетета је никакви извршиоци који за варошску дјечју доводе до тога да ни дјеча не наредују, а неки су, а није питање како васпитавањем њихову дјечју, са каквим циљевима и наклоностима и како се хоће да даље васпитавањем и школовањем обрабавају. Васпитачу варошских дјеце треба прокламују издати књиге, па зато што одлучују који ће бити интелектуалци младе нације.

Шта ова дјеча могу научити на Училишћу и Народној друшћу са уљем оном од којегаве дјеча, а поготову када су остављена без икаквог надзора од стране васпитача? Дјеча по природи увијек раде оно што не ваља, а поготову кад су без надзора. У таквом друшћу се развијају све оне рђаве навике и особине, док гуще се све оне наклоности за добрим. И родитељи такву дјечу предају школи, какве

она од њих може створити људе, у заједници са родитељима, сем онаких какве данас видимо подиљеве по шумара? Родитељи, да ли се кућа може издати на лошем темељу и, ако се савида, колико ће трајати? Зато на вама и школи пуна је одговорност пред Богом и нацијом како ћете васпитавати дјечу.

Видимо нарочито да и данас наша дјеча нијесу склоњена са улице, већ их и даље она васпитава и даје им основ за будуће васпитање. Жалосно је погледати како дјечца до десет година старости по сокацима и загађеним мјестима играју карте, пуше, ваљају се у праћини и гађају камењима на праћкама тако да пролазницима на сваком кораку приети опасност, и како једни другима упућују најпогрдније нараве.

Не води пиле кокошку, већ кокошка пиле. Код нас видимо да још дјетете воли васпитача, а не васпитач дјетета. Узмите дјечу са улице, уведите је у свој дом и у своје дворнице, па је ту са комшијском дјецом васпитавате. Сад да видимо шта раде дјечца од десет до петнаест година старости. Под утицајем екстремиста оснивају разне друшћеве нарочито спортске. У сваком друшћу фаворизирају по нестарије жене и питају за савјете, а све о томе ништа не знају, али „милу искуства“ само какво? Па варшима што се тиче тјелесног образовања, мало је боље. Ту су лекари, а у неким мјестима постоје и дјечји домови. Настаје питање ко је васпитачао и ко на жалост васпитава и сада велики број наше омладине? Васпитача је мали број, а у њима је дјечјих домова. Најдјељнији су од дјетета је никакви извршиоци који за варошску дјечју доводе до тога да ни дјеча не наредују, а неки су, а није питање како васпитавањем њихову дјечју, са каквим циљевима и наклоностима и како се хоће да даље васпитавањем и школовањем обрабавају. Васпитачу варошских дјеце треба прокламују издати књиге, па зато што одлучују који ће бити интелектуалци младе нације.

Наћи ће се неко, па ће рећи: овај није свјестан што значи игра за дјечу и како она дјелотворно дјестује. Напротив, изнад свега треба цијенити вриједност и значаје дјечјих игара, те је то прва и најважна дјечја школа. Игром дјечје развија не само тијело већ и душу. Дјечу у друшћу развија највише у сарађивању. Код дјетета које би се развијало ван друшћива не би се развило осјећање за друге. Оно би се претворило у једног себињача без осјећања дужности. А познато је и то да није нико несавјеснији од себињача.

Иа свега излази да се дјеча морају васпитавати под надзором родитеља и зато позвати васпитача, а никакво не треба довољавати да их васпитавају улица и непознати.

Не буде ли овако, припремићемо нашем народу и убудуће једну катастрофу и рушничку омладину. С. Н.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Придлом кобније на положају код плавине Волујака драгог нам брата

† МРАКОВИЋА С. ВЛАДА

Четника Загарачког батаљона

који јуначки погинуо у борби са партизанима код плавине Волујака 17-VI-1942 године и том приликом убили се заједно убијачи два партизана и једног војника.

Влада је погинуо у најважнијем циљеву младости и 27 година и оставио своју незбринуту породицу и нас да за њим вјечно тугујемо.

Сматрамо за своју дужност захваљујући свима онима који похиташе на глас погубио драгог нам покојника те га ожалости и нам бол обрадује.

Особита хвала нека је Четника Загарачког батаљона његовим друговима који не жалше труда и муче, да га по онако тешком путу чтив да носе до колског пута и отправе за родно мјесто.

Хвала г. Миловану Ђуровићу команданту четничког батаљона и учитељу Г. Мушкој који се на положају опростише с Владом онако државним ризична знајући његову храброст као пријем јунаштва, као и г. поручику Г. Димитријевићу који са четничима одаде му војничку почаст.

Незмијера наша грађанству Никшића који су овако великом броју дјеча посрпите остатке нашег Влада на челу са јошким музиком и Италијанском војском испратили.

Нека је доживио хвала г. Данијалу Додеворовићу на онако дирљивом говору. Хвала браћу Загарачким који у оноликом броју свјесних и не свјесних остатак драгог Влада, жрено ожалости, дамо и онако велику испратити чим нам бол и тулу обрадује.

Хвала г. Миловану Шћепановићу, заједнику команданта батаљона и војницима који покојнику указаше прилику почаст прилику оштрине и испраћујем покојника од Волујака до Загарача. Хвала г. Милану Јанковићу четнику који се над раком у име четника са покојником опрости.

Још једном нека је доживио хвала свима и сваком ко нам на из који начин изрази своје сачување за лавина млима Влада и тиме нам обрадује бол и тулу.

Доње Загараче, 20-VI-1942 године.

У име ожалостиве породице:

БРО Р. МРАКОВИЋ, брат ВАСИЛИЈА Б. МРАКОВИЋ и МИЛАН Б. МРАКОВИЋ

3-3 ПЕРО А. ПЕЈОВИЋ

ДНЕВНЕ ВИЈЕСТИ

Видовданска свечаност

Пјеклеу, на Видовдан, у манастирској цркви на Цетињу одржана је служба божја у спомен косовских мученика. Чинодјествовао је ректор Богословије, прота г. Вујић у са-дејство свештвенства. На крају је г. Вујић одржа бесједу о моралном, вјерском и националном лику нашег кнеза Јазара.

Приједни у службу

Пламенац Светозар, за чиновника дуванског слагалишта у Подгорици; Богавца Јеремија и Богавца Вишња, за учитеље у Касидолу (среза прибојског); Шошкић Урош, за техничког чиновника у Дирекцији Губернрства на Цетињу; Секулић Секула, за економ болнице у Нишцију; Цицмиловић Војин, за званичника дневничара фабрике дувана у Подгорици; Цикић Никола, за поднаредника Финансијске страже у Билелом Пољу; Станишић Марко, за служитеља Хигијенског завода на Цетињу, као чувар Санаторија на Лошеву; Недић Бранко, за наредника Финансијске страже у Сјеници; Савелић Радосав, за потчиновника дневничара у Среском суду у Буваји; Влаховић Др. Војислав, за привременог хонорарног званичника у фабрици дувана у Подгорици; Мартиновић Арсо, за привременог хонорарног чиновника у IV Дирекцији Губернрства на Цетињу.

Постављени

На Цетињу: Николић-Заиринић Данила, за дактографичку дневничарку VII Дирекције; Минић Радојка, Ивановић Љубица и Вушуровић Љубица, за служитељице-дневничарке у болници „Данило I“. У Подгорици: Кујаичић др. Гаврило, срески лекар, да хонорарно врши дужност лекара у казенном заводу; Сажковски Александра, за хонорарну чиновницу у болници „Крушевца“; Божовић Петар, за привременог професора гимназије; Чакић Милан, за чиновничког приправника при полупривредном добру „Крушевца“; Пламенац Јован, за архивског чиновничког приправника при изградњи дувана. У Бишном Пољу: Голубовић Мирко, за служитеља-дневничара у болници. У Даниловом Граду: Бошковић Воко, за старешину среског суда; Марас Спасоје, за помоћног чиновника Пореске управе.

Хонорарни вјероучитељи у Подгорици: за мухамедску вјероисповијест Братковић Дејвид у Гимназији и Трговачкој академији; Зеленовић Мустафа у Основној школи. За католичку вјероисповијест: Вјерда Анђело у Гимназији, Трговачкој академији и Основној школи.

Цетине добило воду

Једно врло важно, дуго жељено и очекивано питање снабдијевања водом Цетине, срећно је скинуто с дневног реда.

Цетине је у недељу већ добило своју воду која ће са сада бити на расположењу грађанству од 6.30 до 17 сати.

Вода из Подгора (Прмница) изабана се моторима у резервоар на Вишњини и мијешајући се са водом Обоваче и Врела долази на Цетине у сасвим довољној количини.

Цетине се углавном нуджиде добром пијаћом водом само љети на пуна четири мјесеца.

Са водом ће Цетине из Подгора временом добити и електрично освјетљење, када ће се rijeшити и још један исто тако важан проблем снабдијевања Цетине електричном енергијом, чиме ће се увек помоћи, ако не и потпуно rijeшити и друга невоља Цетина у отворени материјалу, зими.

Овај корисни посао се могао извршити благодарећи г. Е. Вујерићу Црне Горе, који се постојано лично старао да се питање што прије приведе крају, успркос многих потешкоћа које су гомилае и настојање и рад.

ЛЕКЦИЈЕ ИЗ ИТАЛИЈАНСКОГ ЈЕЗИКА

1) Упитни, одречни и одречно-упитни облици код правилних глагола се граде као и код помоћних глагола или помоћу инверсије (т.ј. кад се лична замјеница стави иза глагола) или просто нагласком.

Примјери:

Io amo — волим, io non amo — не волим; io io? — волим ли?, non amo io? — не волим ли?.

Ријечи:

Stamane — јутрос; la vettura — кола; il vetturino — кочијаш; la risposta — одговор; la trattoria, la locanda — гостиница; il divertimento — забава; domandare a qualcuno — питати некога; domandare scusa a uno — молити некога за опроштај; ino — scherzare — насмјатити, пошехерити; certamente — сигурно; pulito — чист; perdonare — опростити; scusare — извинити; pensare — мислити; assiduamente — постојано; domandare — питати; domandare permesso a uno — молити некога да дозволу; tardi — доцкан; già — већ; siccome — пошто, како; pulire — очистити.

Вадатак 53

No parlo con un forestiero che viaggia in Italia e in Spagna. Oggi abbiamo pranzato alla trattoria perchè siamo senza cuoca, ieri, giorno di vacanza, quando andai alle nove dal mio amico per invitare ad una passeggiata, egli era già alzato da due ore e aveva già terminato tutti i doveri di scuola. Questi operai hanno lavorato assiduamente tutto il mese. Suo zio gli (my) avrebbe perdonato se egli avesse domandato scusa. Tu padre sarebbe ritornato più presto se avesse trovato una vettura. Amici, è tempo di tornare a casa! Il vostro aspetto da un'ora. E' vero, sono già le 23, non avrei pensato che fosse già così tardi.

Шта си нашао? Нашоо сам јелну кетину (у вјером). Доцкан сам доцко доцко јер нијасам морао имати невољу кола. Негово му је отац опростио јер је он мерио на опроштај. (Ја ју) Радо сам њама! (Говорити) италијански, јер и сам (ио stesso) не говорим добро српски. Ја ју се сматрати срећним, кад будем научно та лијежи језик.

Ортографске особености некојих глагола прве конјугације

Неколико глагола прве конјугације трпе при конјугацији извесне промјене рада благодарности.

1) Глаголи који се свршавају на care, gate, scare морају уметати по једно и кад-год иза с или г дође по једно е или и, да не би изгубили свој тврди изговор, н. пр.:

Paço — плаћам, paghi — плаћаиц; stacco — раздвајам, stacchi — раздвајаиц; rescio — ловим, rescchi — ловиш.

2) Сви глаголи на ciare, giare и sciare где је стоји испред а једино множоро ради, извањује се то и као излишно гдје год иза с или г долази по једно е или и, н. пр.:

Mangio — једем, mangi — једеш (а не mangi); lascio — остављам, lasci — остављаиц; passeggio — шетам, passeggi — шеташ.

3) Глаголи на chiare и giare губе и на основу гдје год се у наставцима налаза и, н. пр.:

Io aragreschio — припремам, tu aragreschi — припремај; io consiglio — саветујем, tu consigli — саветујеш.

Америкашки коментари

У једном допису из Вашингтона пише лист „Дејли Мејл“: Америкашки коментари о заробљавању 33.000 Британаца код Тобрука послје борбе, која је трајала свега 24 сата, нијесу ни најмање повољни. Родила се нова противбританска тенденција, како и послије пада Сингапура. Ниједна вијест није дубље погодила грађане Сједињених Држава, као пад Тобрука. Многи људи сматрају пожељним да се Черчлј мало опширније изјасни о том догађају.

Последње вијести са разних бојишта

Напредовање у Либији

Појединосна напредовање у Сјеверној Африци изазива у њемачкој јавности одушевљење. Берлинска штампа тумачи народне осјећаје хвалећи топло несаломљиви елан сила Осовине. Продурићу сада на египатског тлу — пише „Дојче Алгемајне Цајтунг“ — наши храбри борци у Африци осјетити велико задовољство. Солум, Капуцо и Халфаја су етапе легендарног хероизма. Лист потјења на херојску борбу браниоца Осовине преко два мјесеца пружаји отпор на том положају, којег је непријатељ већ околно задијауи му одлучне ударе, који су доцније омогућили развој италијанско-њемачке офанзиве.

Бомбардовање Египтоса

Њемачке ваздухопловне формације извршиле су успешне нападе на једнаград у Бристолском каналу. Током напада извршених у ноћи на суботу против града Норвича, сазнаје се да су њемачки борбени авиони у више таласа бацали хиљаде експлозивних и запалјивих бомби на објекте, изазвавши велике пожаре у више градских зона, а нарочито међу индустријским постројењима. Многобројне фабрике Норвича, тог града са 126.000 становника, налазе се у непосредној периферији старог града, и раде највише металуршке конструкције, аеропланске и аутомобилске дијелове и друге предмете металуршке индустрије. Знатни ангаж има жељезнички чвор.

Још о другом фронту

Разговори између Черчила и Рузвелта довели су до закључка да би други фронт у Европи био могућ једино уз четири услова, које лист „Тајмс Хералд“ овако прецизира. Пожељати од данас изградњу новог транспортног бродовља, што изгледа веома тешко. Истовремено би Сједињене Државе морале успјети да направе крај акцији осовинских подморница у Атлантику, а и то је немогуће. Смањити транспорте који нијесу потребни за рат, а то је могуће, али на рачун цивилног становништва. Неопходност утрјивања британских положаја дуж либијске земље границе, што очигледно не зависи само од британске војске, јер се још увије пројекти покажу још неопходног положаја.

Фински ваздухопловне снаге које оперишу у западној зони Финскога залива потопиле су дубинским бомбама једну велику совјетску подморницу. Савјетски бомбардери сукобили су се с изнад Кулуе преваљке са финским формацијама које су их издржавале у бегу с фронтима и од тог овца Два сједињета бомбардера оборена су зајам у пламену током прогона. На Аунуској превлаци је финска артиљерија за последње 24 сата разорила многобројне совјетске одбранбене положаје. Жива обострана патролна активност.

Нова јапанска освајања

Дуч Хамбург је представљао главну базу са евентуалну америчку агресију против источне Азије са острва Киша и Абту. Према томе се могло претпоавити да би Сједињене Државе искористиле Алеутинско острвље чим би то дозволило метеоролошки услови, те се стога очекивало да ће оно огорчено бранити то острвље. Међутим су Јељенице Државе допустиле да се изненаде, те су Киша и Абту пали у јапанске руке не задавши ни једног уједра. На тај начин су истакнута мјеста сјевера и југа у јапанским рукама, а да Сједињене Државе нијесу ни мислиле на њихову одбрану. Оне су рачунале са атмосферским приликама на Алеутинима, као што су Британија рачунали са малајском шунгом. Сада Сједињене Државе настоје да смање стратегијски значај овог острва, са којих ће се међутим Јапанци отиснути у својим даљим операцијама.

Значајан говор португалског претједника министарског савјета

Лист „Тајмс“ вели да је говор португалског министра претједника Сан Лаара изазвао дубоки утисак у Египтоској, услед тога што је он споменуо да је англо совјетско савезништво у цијелом свијету изазвало дубоку збуњеност.

Черчилова мисија у Америци

Док се на Либијском фронту одиграва судбоносна игра, госп. Черчлј води у Америци другу, за њега можда и тежу борбу, пошто америчка јавност преко својих опшеничких тражи од претједника енглеског Министарског савјета исцрпна објашњења и тачан рачун цијелокупне одговорности за неуспјешно вођење рата на свим фронтима, а сада нарочито у Либији, гдје је — изгледа — претјиж британске војске доживио дефинитивни неуспјех. Господин Черчлј одговара, међутим, најрађе настоји да избјегне категоричне и јасне изјаве, али Американци не поштују. Стискали оу њега све јасне објективне конкретне питања, упозоравајући га директно сваки пут кад овај покуша да их измишља или прећути. Они хоће да знају што се од њих тражи, а нарочито да знају зашто су њихови напори досад нмали за узврат само поразе, који се више, из горућег стида, не могу ни називати „стратегичким умишљеним“, пошто је свакоме јасно да се ту ради о нечем сасвим другом, што се ни њима истима, а поготово Египтосима, не исплати да јавно пријанују.

Како ће то госп. Черчлј оправдати? Можда је позив да госп. Веллс тражи поново у Сјеверној Африци неки излас из критичне ситуације? Можда, али само да не буде прекасно кад ће тај чавени „Наполеон пуштине“ предујети врховну команду и да га опет не постигне гора судбина одлучним и смјешним ударицима осовинског побједоносних трупа, које тражи различна вјера у побједу и гранитна воља да се напакон Европа отресе својих вјековних угњетача, припремајући будућим покољењима терен за нови поредак, рад, ред и мир под окрљем истинске и несаломљиве правде, дојностинаства и права!

КРАТКЕ ВИЈЕСТИ ИЗ ИНОСТРАНСТВА

Ројтер јавља из Вашингтона да је Черчлј тако изјавио у својој ситуацији. Рузвелт би преза Ројтеровао мишљење — био тај да не постоји потребе ни за какву биојачу, будући да је Черчлј успјео да убиједи све присутне како је пад Тобрука само привремен пораз. Черчлј не одустало од својих метода, не бринује се за тешке последице његовог оптимизма. То објашњава због негз лист „Јорк Тајмс“ изјављује да Черчлј даје одреку личног руковођења ратним операцијама.

— Сазнаје се из сигурних извора да је број англоског бродовља, које су силе Осовине потопиле од јануара до данас, порастао из преко 317. Само 30 до 353 трговачка бродова, које су напале подморнице силе Осовине, могао је да стигне у коју америкашку луку. У тај број нијесу укључени бродови потопљени у источној Атлантици.

— Узел са њемачким нападом Југоисточно од Харкова истичу војни кругови да је нове операције, нако мишу знање ризике, већ присутне од јануара до данас, порастао из тактичким објект операције је умишљених непријатељских језги, како и даље скрћивање фронта са постепеном консолидационо њемачких линија.